

Francesc M. Notger

Les primeres estrenes de la temporada, o potser les darreres estrenes de la temporada passada (abans, l'estiu era un temps de reposicions, cinematogràficament mort; després, pràcticament sense transició, es va convertir en un moment d'estrenes estel·lars, sobretot de grans produccions de Hollywood de pur entreteniment, pensant, sens dubte, en les vacances escolars; ara, ja m'he perdut), bé, com deia, ens han dut, entre d'altres títols destacats més o menys relacionats amb la història, una nova provatura de la indústria del cinema per recuperar un gènere que, sembla, visqué la seva època d'esplendor: les pel·lícules de pirates. *Los piratas del Caribe*, de Gore Verbinski, amb Johnny Depp i Geoffrey Rush al front del repartiment, sembla que ha aconseguit atreure un públic nombros. No deixa de ser curiós que una producció inspirada, segons he sentit, en una atracció d'un parc temàtic, hagi trobat millor fortuna que aquells pirates amb els quals Roman Polans-

ki en persona intentà, també (en el seu cas, sense massa èxit), de reviscolar les malifetes dels ferotges filibusters (per cert: crec que encara ningú ha superat el capità Garfi dels dibuixos animats; ni tan sols Dustin Hoffman fent el mateix paper, a *Hook*).

Al cinema, a la literatura, a les cançons (repassau, si no, la lletra d'*Una de piratas*, de Joan Manuel Serrat), sembla que existeix una confusió total entre pirates i corsaris, com si fos el mateix. I no ho era en absolut. La pirateria, o sia, la delinqüència a la mar, ha existit segurament gairebé des que els nostres remots avantpassats, vagi vostè a veure quin aspecte tendrien, descobriren que podien utilitzar qualche artefacte que flotés damunt les aigües; ja Juli Cèsar conten que va tenir qualche topada amb ells. El cors era una altra qüestió. S'havia de obtenir una patent, es a dir, una llicència. Ser corsari representava una ocupació tan respectable com qualsevol altra. Navegant audaços de les Balears foren corsaris al llarg de centúries. Fa poc que Genial Edicions ha publicat *Corsaris*

eivissencs. L'ofici de corsari a l'Eivissa dels segles XVIII i XIX, de Pere Vilàs Gil. Algunes de les cases del casc antic de Palma, amb els seus bells patis, tan característics de la ciutat vella, fou la llar d'un corsari mallorquí. Els pirates (aleshores islàmics gairebé sempre) eren, en canvi, un perill per a les nostres costes, i d'aquí la proliferació de torres de vigilància (i les nostres actuals batalles de moros i cristians).

Simbad (ara ens han ofert una versió d'animació de les seves aventures) no era pirata ni corsari. Tampoc té massa a veure amb la història pròpiament dita, sinó més bé amb la llegenda; amb el món de la tradició narrativa que gira entorn de *Les mil i una nits* (que dugué al cinema Pier Paolo Pasolini, dins la seva *Trilogia de la vida*), relacionades amb un personatge que sí que fou de carn i os, el califa Harun Arraixid (la seva ciutat, Bagdad, ha sofert una guerra que no volíem). Això sí, una altra pel·lícula de Simbad, *The Golden Voyage* (1974) es filmà (al menys en part) a Mallorca, si no record malament. ■